

VERANDEREN

Waarom het soms zo moeilijk is... En wat wél werkt

Dr. Ben Tiggelaar - bdKO - 16 mei 2019

VISIE

MISSIE

STRATEGIE

TEAMDOELEN

PERSOONLIJKE DOELEN

GEDRAGSVERANDERING

RESULTATEN

EVALUATIE

MET DANK AAN...

Ivan Pavlov; Edward Thorndike; John B. Watson; Richard LaPiere; Kurt Lewin; Rensis Likert; Ralph Stogdill; Bernard Bass; Burrhus F. Skinner; Leon Festinger; Stanley Milgram; Carl R. Rogers; Abraham H. Maslow; Albert Bandura; Aubrey Daniels; Edward Sarafino; Icek Ajzen & Martin Fishbein; Daniel Kahneman & Amos Tversky; John Tooby & Leda Cosmides; Richard Thaler; John Bargh; John Kihlstrom; Tim Wilson; Roy Baumeister; James Prochaska; John Norcross; Peter Gollwitzer; Edwin Locke; Carol Dweck; Don Vandewalle; Charles Manz & Christopher Neck; Dan Ariely; Robert Cialdini; Martin Seligman; Sonja Lyubomirsky; Donald Clifton; Edward Deci & Richard Ryan; Fred Luthans; Everett Rogers; John Kotter; Edgar Schein; Karl Weick; Chris Argyris; Robert Quinn; Bruce Avolio; Lawrence Green & Marshall Kreuter; Kay Bartholomew, Guy Parcel & Gerjo Kok; Susan Michie, Lou Atkins & Robert West; Mark Sullman... *En alle andere, meestal anonieme, researchers die jaar in jaar uit onderzoeken hoe leiderschap en verandering écht werken.*

SUSAN MICHIE

"Er is veel kennis ontwikkeld over gedragsverandering, maar veel van die investeringen worden verspild, omdat we de kennis niet gebruiken in de praktijk."

1.

WAT WILLEN WE?

2 MINUTEN
AAN WELKE
VERANDERING ZOU JIJ
WILLEN WERKEN?

2.

**WAT VERANDEREN
ZO MOEILIJK MAAKT**

BEN TIGGELAAR

JOHN KOTTER

"Het draait uiteindelijk niet om strategie, structuur, cultuur of systemen. De kern van de zaak is altijd het veranderen van het gedrag van mensen."

Gedragsverandering is de zwakke schakel

WAT HET ZO MOEILIK MAAKT

**FACTOR #1:
AUTOMATISCH
DENKEN EN DOEN**

DANIEL KAHNEMAN

"Wij worden in hoge mate gestuurd door volledig automatische processen waar we geen controle over hebben. En we hebben niet door dat we zo functioneren."

BEN TIGGELAAR

WAT HET ZO MOEILIK MAAKT

**FACTOR #2:
ONZE DIRECTE OMGEVING**

RICHARD THALER

"Dit is een van de basics in het leven. Gedrag wordt - voor een groot deel - bepaald door de omgeving."

BUSCHAUFFEURS IN HET WEEKEND

WAT HET ZO MOEILIJK MAAKT

**FACTOR #3:
VERLIES-AVERSIE**

DAVID ROCK

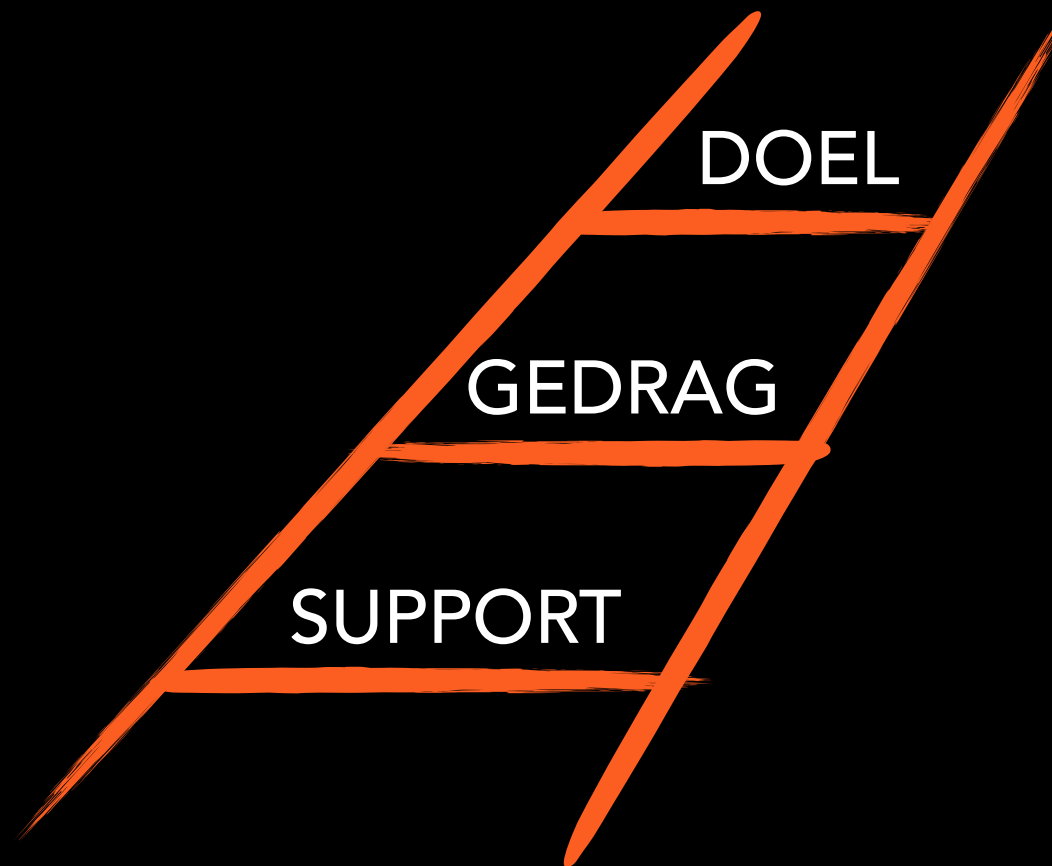

- Status (status)
- Certainty (zekerheid)
- Autonomy (autonomie)
- Relatedness (erbij horen)
- Fairness (eerlijkheid)

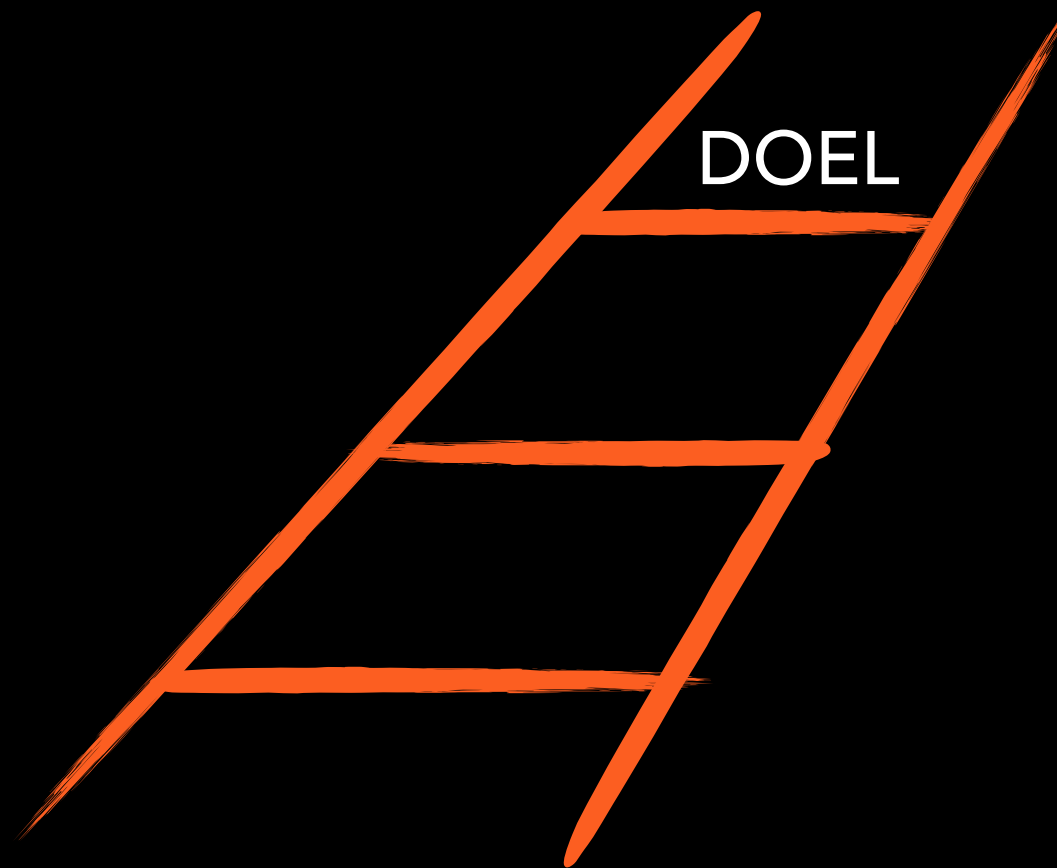
3.

**DE LADDER:
WAT WÉL WERKT**

DE LADDER

DE LADDER

EFFECTIEVE DOELEN

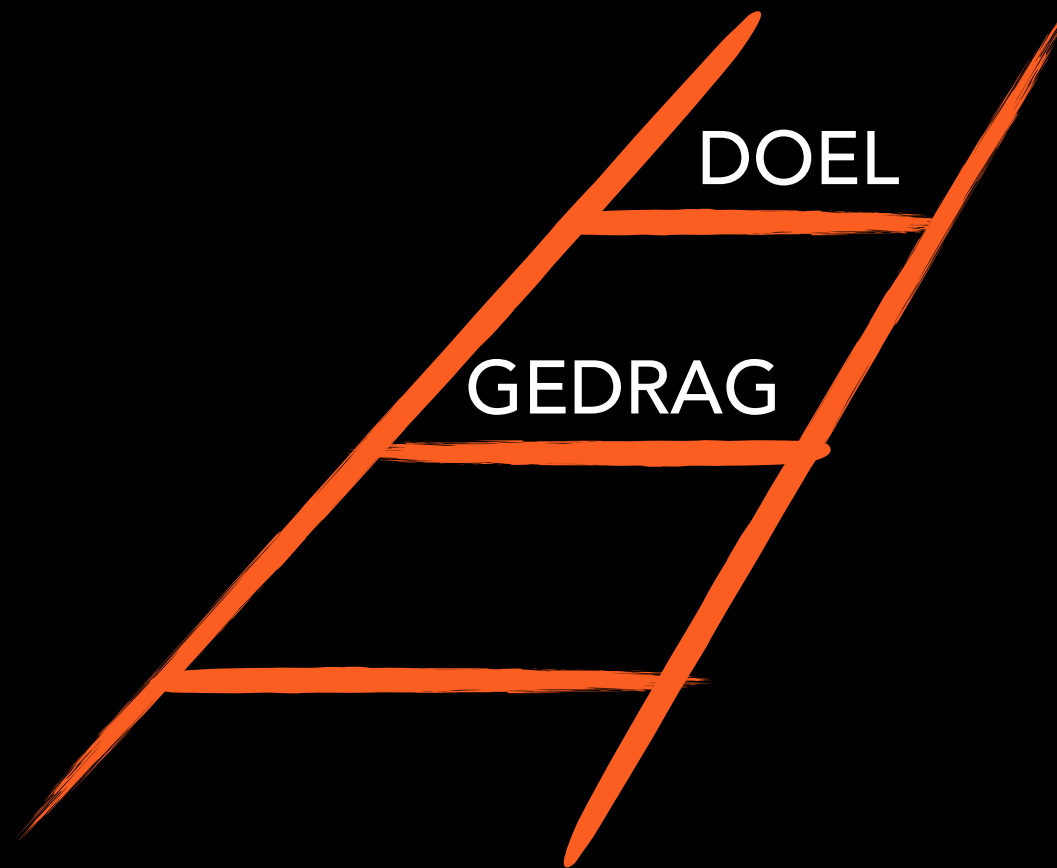
- Kies - als het even kan - geen prestatiedoel, maar een ontwikkeldoel.
- Formuleer een helder 'waarom' voor je doel.
- Heb je meer dan één doel, maak dan een heldere prioriteitenlijst.

DUS: STEL JEZELF DEZE VRAGEN

Wat zijn mijn leerdoelen
voor de komende maanden?

Waarom? En welk doel komt eerst?

DE LADDER

EFFECTIEF GEDRAG

- Kies voor gedrag dat je leuk vindt.
- Formuleer het gewenste gedrag zo concreet en helder mogelijk.
- Denk 'simpel': maak je eerste stappen zo eenvoudig mogelijk.

WAT IS 'GEDRAG'?

Alles wat je kunt

'voordoen'

en

'nadoen'.

EFFECTIEF GEDRAG

- Kies voor gedrag dat je leuk vindt.
- Formuleer het gewenste gedrag zo concreet en helder mogelijk.
- Denk 'simpel': maak je eerste stappen zo eenvoudig mogelijk.

ZWEDEN, 1967: HÖGERTRAFIKOMLÄGGNINGEN

BEN TIGGELAAR

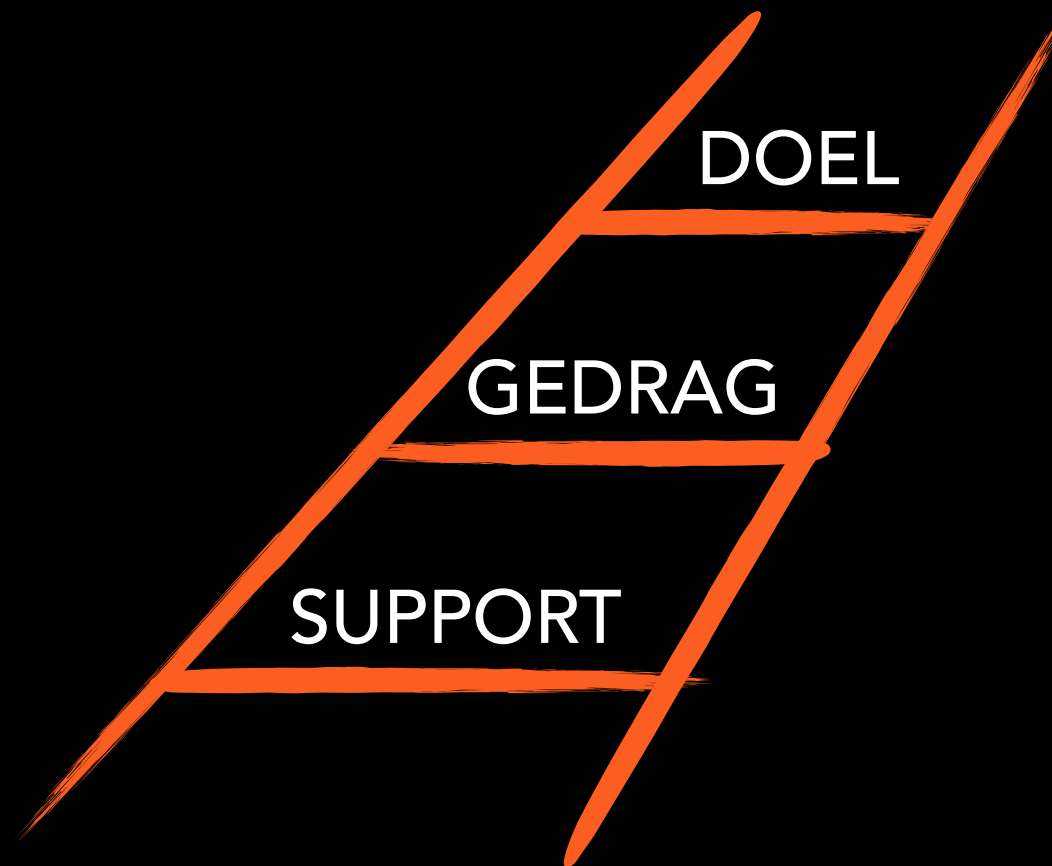
EFFECTIEF GEDRAG

- Kies voor gedrag dat je leuk vindt.
- Formuleer het gewenste gedrag zo concreet en helder mogelijk.
- Denk 'simpel': maak je eerste stappen zo eenvoudig mogelijk.

DUS: STEL JEZELF DE VRAAG

Met welk leuk, concreet,
eenvoudig gedrag
ga ik beginnen?

DE LADDER

EFFECTIEVE SUPPORT

- Zorg dat de directe omgeving het gewenste gedrag 'makkelijk' maakt.
- Bereid je voor op momenten-van-de-waarheid.
- Zelfmonitoring van gedrag.

A photograph of three lionesses resting on a large, grey, textured rock. One lioness is lying down on the left, another is partially visible in the middle, and a third is sitting upright on the right, looking towards the left. The background is a cloudy sky.

DE LEEUWEN VAN WILDLANDS

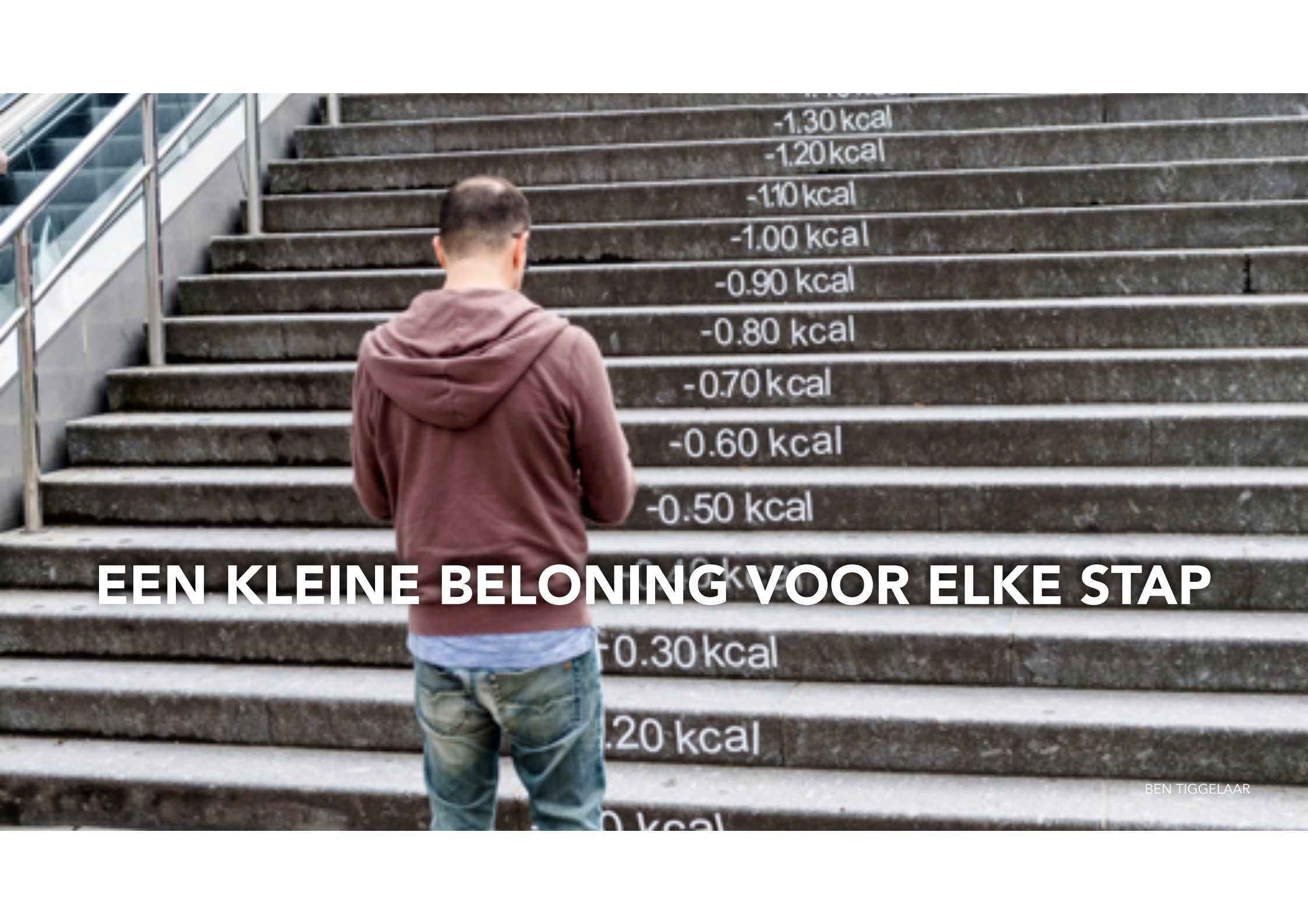
BEN TIGGELAAR

HOLLANDSE KLASSIEKER

OPSTELLEN VEERPONT AMSTERDAM

-1.30 kcal

-1.20 kcal

-1.10 kcal

-1.00 kcal

-0.90 kcal

-0.80 kcal

-0.70 kcal

-0.60 kcal

-0.50 kcal

0.30 kcal

0.20 kcal

0 kcal

EEN KLEINE BELONING VOOR ELKE STAP

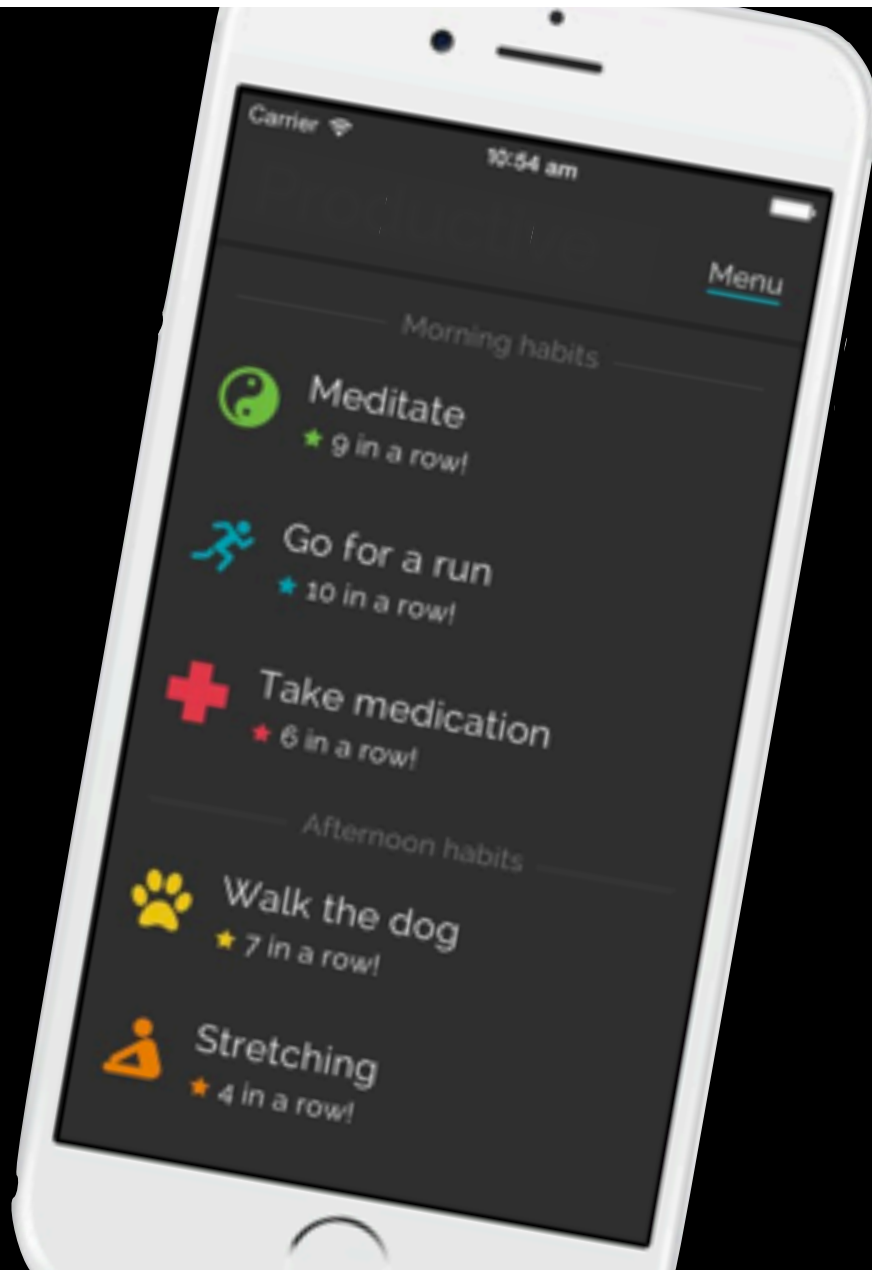
SNELHEID BEÏNVLOEDEN

COACHING / MENTORING

EFFECTIEVE SUPPORT

- Zorg dat de directe omgeving het gewenste gedrag 'makkelijk' maakt.
- Bereid je voor op momenten-van-de-waarheid.
- Zelfmonitoring van gedrag.

**Populaire
self-monitoring apps:**

Productive

Streaks

Strides

Done

EFFECTIEVE SUPPORT

- Zorg dat de directe omgeving het gewenste gedrag 'makkelijk' maakt.
- Bereid je voor op momenten-van-de-waarheid.
- Zelfmonitoring van gedrag.

DUS: STEL JEZELF DEZE VRAGEN

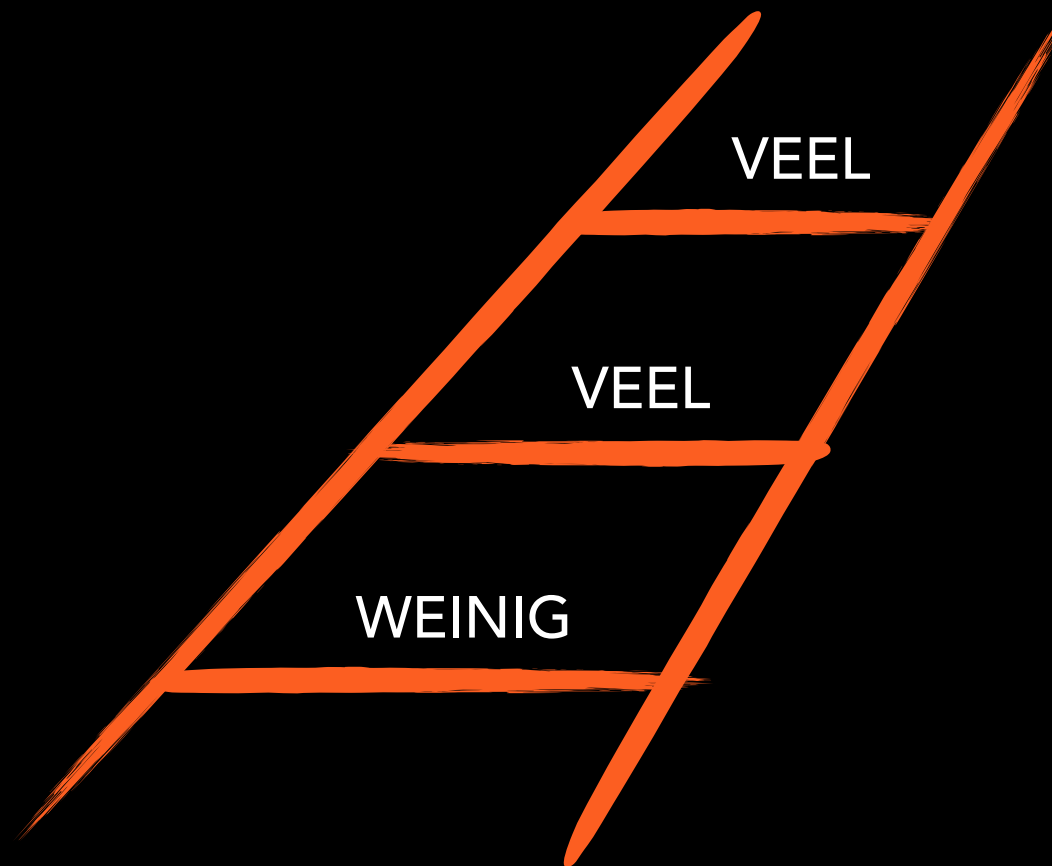
Hoe kan ik het gewenste gedrag
zo makkelijk mogelijk maken?

Hoe ga ik toch doorzetten
op de momenten-van-de-waarheid?

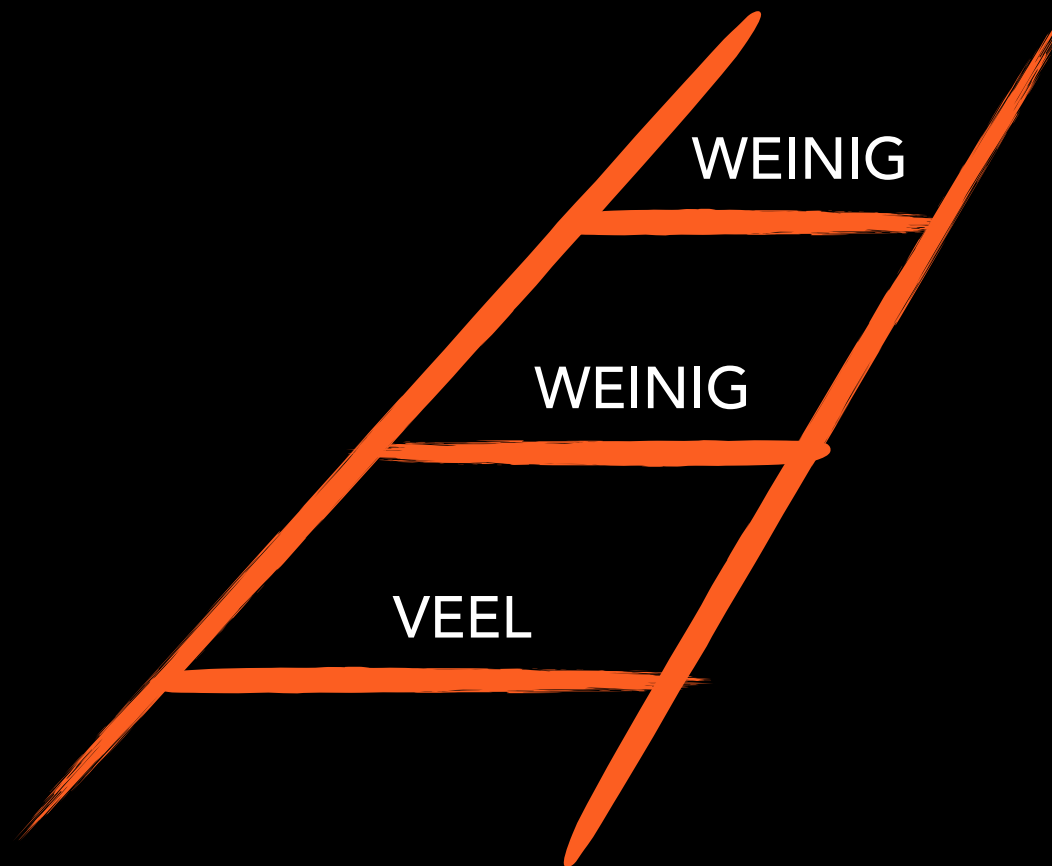
Hoe houd ik mijn progressie in de gaten?

WAT GAAT ER VAAK FOUT?

VEELGEMAAKTE FOUT

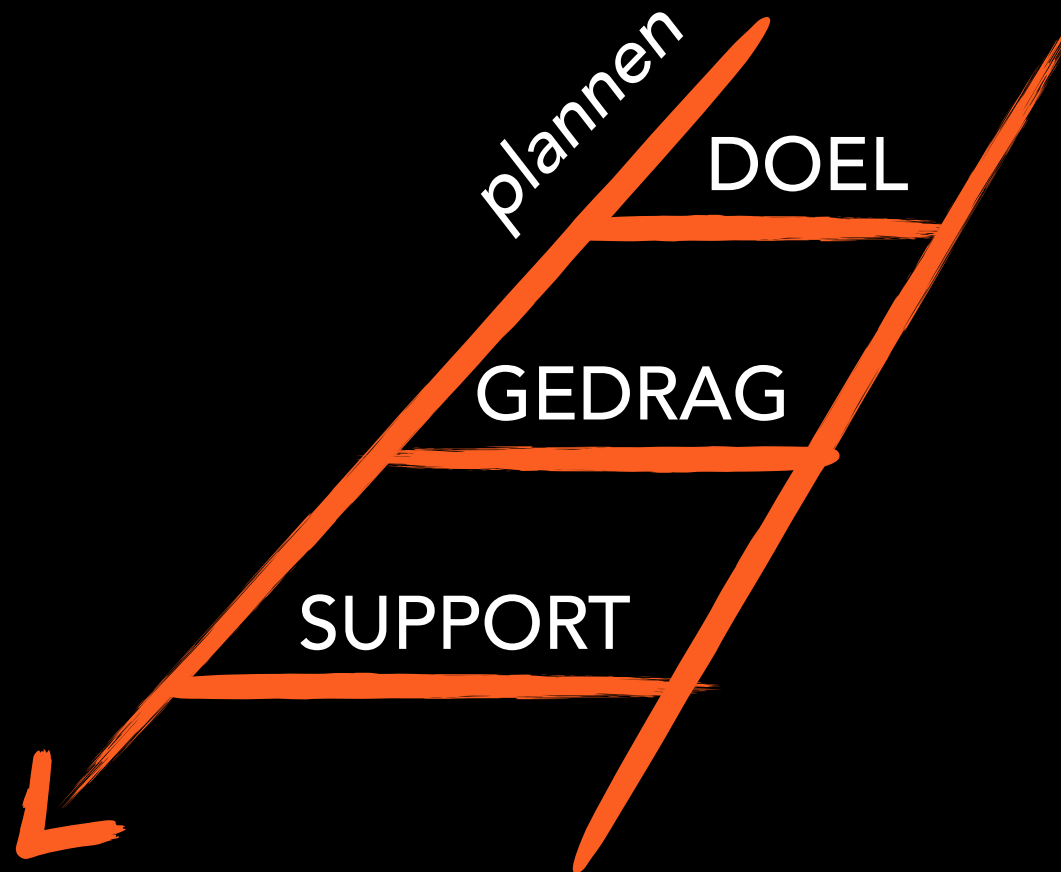

DE JUISTE MANIER

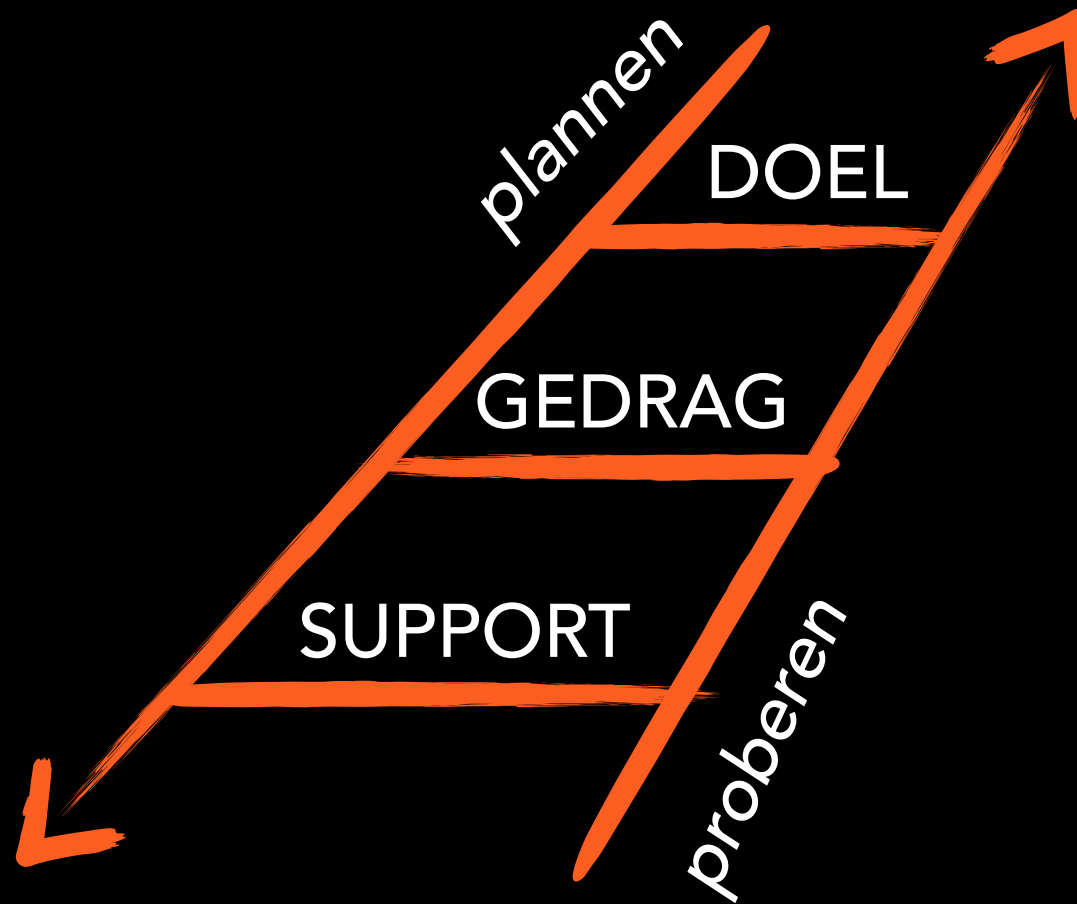

**EN GAAT DAT DAN
IN ÉÉN KEER GOED?**

DE LADDER

DE LADDER

2 MINUTEN
WAT WIL JE
ONTHOUDEN?

SOMETIMES ALL YOU NEED IS

20 SECONDS

OF INSANE COURAGE